

Ese de done ori in septemans: Jul-a si Dmi-
nec'a; era candu va pretinde importantia
materieloru, va esi de trei seu de patru ori
in septemana.

Pretulu de prenumeratiune pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patraru	2 " " "
pentru Romania'a si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl.
" diumetate de anu	6 " " "

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pundinti si nostri, si de-adreptulu la Redac-
tiune Alte-Postgasse Nr. 1. unde sunt a se
adresa si corespondintiele, ce privescu Re-
dactiunea, administratiunea seu speditura;
cate vor fi uefrancate, nu se vor primi era
cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de inte-
resu privat — se raspunde cate 7 cr. de
linia; repetiri e se facu cu pretiu scadutu
Pretulu timbruului cate 30 cr. pent. una data
se antecipa.

La numerulu acest'a alaturamu cola de prenume- ratiune pentru „ALBINA.“

Pesta, 21/9 Indrea 1869.

Jesuitii si ultramontanii si-dedeau tota trud'a ca conciliulu din Roma se prochiame anca o dogma noua: *infallibilitatea Papei*. Densii constituiescu majoritatea conciliului, si deci ar poté face multe celea.

Acum inse, Odo Russell, reprezentantele Britaniei-Mari la curtea regesca-papala din Roma, telegrafa guvernului seu cumca Santitatea Sa Pap'a nu si mai doresce prochiamaarea infalibilitatei.

Ce l'a abatu pre S. S. Pap'a de la dorintia de mai nainte? Se da cu socotela ca e agitatiunea celebrului prelatu Dupanloup, episcopulu din Orleans'a, care s'a pronunsiat de multu contra infalibilitatei intr'o scrisore catre clerulu seu, ce apoi o adoptara o multime de prelati francesci; era la conciliu Dupanloup gasi spriginu potericu in cardinallu Schwarzenberg din Prag'a, carele conduse o suma de prelati austriaci in ordulu celor'a ce lupta contra infalibilitatei.

Intr'adeveru, deca nu s'a prochiama infalibilitatea in timpii intunerecului, atunci candu dicea unu monarcu: „sabi'a materiale este aci ca se fie de ajutoriu sabiei spirituale,“ — apoi acum prochiamaarea se nu mai fie unu anacronismu?

Istoria papiloru astadi e deschisa lumei intregi. Scandale lumea le vede ca sunt si intr'acesta ca in tote istoriele. Se mai adauge osendirea unoru barbati luminati si umani, precum Galilei, Savonarola, apostolulu Andaluziei scl. Au fostu infalibili ceia cari i-au osenditu?

Infalibilitatea este insusirea eschisiva alui Ddieu. Deca s'ar prochiama infalibilitatea, ar insemna ca si Pap'a este unu feliu de Ddieu, si asi'a s'ar inmult'i Ddieii.

Candu curtea de Roma, sporesce santii, cu seu fora de necesitate, acesta mai treca-duca-se. Inse a spori fiintiele ddieiesci quasi o restituire partiala a mitologiei, acesta ar rebela mintile sanetose si ar causa bisericeii catolice daune mari.

Dreptaceea, adeverindu-se scirea lui Russell, nu ne indoimu ca adeveratii crestini vor gratula S. Sale Papei, carele cu spiritulu seu luminatu a coplesitu intrigele jesuitiloru si n'a primitu se i se prochiame infalibilitatea.

Pomenisenu de *anticonciliulu* ce Ricciardi l'a fostu conchiama la Neapole, dar guvernulu italianu l'a desfacutu. Mai adaugemu ca in 11 l. c. Ricciardi a emis unu protestu contra disolvarii nelegali ce a urmatu din partea guvernului, promitiendu totodata ca adunantia o va reconchiama la altu locu si de alta data. spre continuarea afaceriloru sale. Timpulu si locul reintrunirii, le va publica mai tardiu.

La Petropole s'a serbatu de curundu jubileulu infintarii ordulu San' Giorgiu. Acestu ordu se da numai capetelor in coronate si ginerariloru cari au reportatu veri o invingere mare si decisiva. Imperatul Franciscu Iosifu lu capetase dupa Sir'a (Vilagos) 1849; era regele Prussiei avea pana acum numai clas'a a IV din acestu ordu. Dar acum, cu ocaziunea

serbarii, Tiarulu conferi acestu ordu regelui prusescu a nume pentru invingere de la Sadowa, totodata Tiarulu a pomenitu regelui despre vechile si durabilele legaminte intre Russi'a si Prussi'a. Se intielege ca telegrafulu din Berolinu a avutu apoi multiamite de dusu la Petropole.

Evinementulu acest'a este de importantia forte mare. Tacendu, de asta data, despre insemnetatea lui pentru Austri'a, vom vorbi numai despre ceea ce privesce pe Franci'a.

De la batalia din 1866, de candu Franci'a crede ca Prussi'a i-amenintia pusetiunea si influinta in Europ'a, de atunci Napoleone a lucratu neincetat la izolarea Prussiei atatu in Florinti'a, in Vien'a seu, mai bine disu, in Salisburgu, catu si la Petropole. Elu scie ca izolata o pote si infrena si lovi mai cu usorintia.

Spre scopulu acest'a Imperatul francescu trimise de unadi pe ginerulu Fleury de ambasadoru la Petropole. Fleury se magulia cu sperantia ca curundu i va succede a desface pe Russi'a de catra Prussi'a, si a o castiga de aliata Franciei.

Acum conferirea ordulu San' Giorgiu, dovedesce apriatu ca lui Fleury nu i-a succesu desfacerea Russiei de catra Prussi'a. Era ceea ce Tiarulu dice Regelui despre legaminte durabile, — sunt pentru Fleury unu respunsu indirectu: Pune-ti poff'a in cuiu!

Alta-ieri, familia regesca a portugaliloru s'a mutatu din capitala Lisabona, ca in asta cetate nu se mai credea destulu de ascurata in contra tendintelor republicane. Atatu de rapede procede republicanismulu de candu Spania, vecina tierisiorii portugaliloru, n'are rege. Pre semne, spaniolii nici nu-si vor capeta curundu unu capu de sem'a coronei lor regesci.

Era in candidatiune, precum scimu Duc'a de Genova, nepotulu lui Victoru Emanuilu, a Regelui italianu. Inse acest'a, se vom crede sciriloru mai noue, nu primesce corona. Ce se fie causa? De o parte se afirma ca Napoleone s'a pronunsiat in contra unei candidatiuni, prin carea marea mediterana intraga arveni in posesiunea unei singure familii, familiei de Savoia. De alta parte causa se cerca intr'o epistola ce betranulu rege alu Sasoniei a trimis'o ficei sale, mamei ducelui de Genova. Sasonulu, privindu agitatiunile republicaniloru spanioli, nu crede ca acea tiara ar poté da terenu destulu de tiepenu unui tronu de rege. Catra vorba parintesca, principes'a pote ca mai adauge si amenintiarea unui republicanu ce disese ca pre unu rege in Spani'a l'ar accepta sorcea lui Massimilianu din Mesicu. Si e deci naturalu ca dens'a se nu dorésca a espune pericolulu pe „dragulu mamei.“

Ginerariulu Rodich cautu se primésca totusi postulu de guvernatoriu-comandante in Dalmatia. L'a primitu la espres'a dorintia a monarcului. Elu pleca spre Dalmatia inzestratu cu drepturi multe de a poté face mari concessiuni spre a-i impacá pre rescolati, carora li se menesce 200,000 fl dreptu desdaunare pentru pagubele ce li-a causatu armata imperatesca. Fora voia ni aducemu a minte de acele epoce ale Persiei, Romei si Bisantiului, in cari pacea o cumperau cu banii de la poporale marginasie rescolate. —

In noptea de sambeta spre domineca, la Prag'a s'au latitu multime de placate in limba cehica, cari provoca spre pasi comuni pentru restornarea ministeriului actualu si spre a da arme de ajutoriu fratiloru rescolati din Dalmatia. „Vaterland,“ din Viena, organu feudal, observa ca literile si papirulu proclamatiuniloru sunt forte bune si frumoase, de unde afirma ca le-au respanditu a nune agentii guvernului, ca in numai guvernulu vine la socotela a compromite partit'a natiunala ceha. —

La Viena, feudalii prin organelorulu provoca pe liberalii opositionali la aliantia spre a restorna ministerulu actualu. Ce elemente eterogene si — aliantia!

„Alea jacta est!“

Diseramu mai alalta-ieri, in articulu despre „*crisele nostre politice*,“ cumca in cate-va dile sorcea constitutiunii si ministeriului, dincelo de Laita — are se fia decisa. Acestu enunsiat alu nostru so basá pre observatiunile nostre proprie; astadi descoperiri mai multu de catu semi-oficiali vinu a ni-lu adeveri.

Pre la inceputulu lui Optovre a. c. aparu in Viena fora veste unu nou diariu sub titulu „*Tages-Press*,“ despre care mai anteu nime nu scia se spuna: de cine este intemeiatu si inspiratu? si — pentru care scopu anume? Curendu inse acesta foia urma a face la descoperiri, din cari se convinsu publiculu cetitoriu, ca la spatele ei sta — celu pucinu unulu dintre ministri; la tota intemplanu unulu, carele nu tiene mortisiu la liter'a constitutiunii de diecemvre, dar care nici se pleca spre federalismu, ci ambla cu tendintia d'a mediloci ceva ca 'n Ungari'a.

In fruntea nrlui sen de domineca trecuta cetimu revelatiuni, ce suprinde si dau doveda, ca — noi avuramu totu dreptulu, candu ni manifestaramu temerile despre solutiunea ratiunabile si definitiva a criselor. Spaculu nu ni ierta a reproduce intregu acelu articlu minunatu, deci ne vom stradu a-i marca esintia celu pucinu, si a-lu apretia intru atata macar.

Ministeriulu cislaitanu — nu mai incape indoiela — este sfasiatu. Intr'o parte e. c. Taaffe, c. Potocky si Berger; in ceea lalta; Giskra, Hasner, Brestl si Herbst. Ministrii afaceriloru comune: c. Beust, b. Kuhn si Becker, par' ca nu se amesteca de a dreptulu. Dar pare numai.

Desbinarea si gruparea a devenitu fapta pre catu timplu absentu Monarchulu in Oriente; indemnulu a fostu nesmintitu — renitintia unoru elemente d'a intru in senatululu imperiale si d'a accepta constitutiunea de diecemvre si cu sistem'a dualistica de astadi; rescota din Dalmatia va fi datu pote impulsulu decisivu.

Intelnindu-se — pucinu naintea returnarii Domnitoriului — doi dintre ministri, unulu reflecta pre cel'a laltu, ca — dora ar fi ajunsu timplu ca ei se se — rusine! si colegulu agraitu i dede dreptu, pronunsiandu si densulu, ca — intr'adeveru ar fi a unspredececa ora ca se se schimbe lucrurile spre bine.

Era vorba d'a staveri conceptulu cuventulu de tronu penteru deschiderea siedintelor senatulu imperiale; dar dnu ministri — nu se poteau intielege. Hasner, carele totu mereu incerca a face pre medilocitoriulu, se insarcina a combina elu proieptulu mesagiului. Hasner

face si dede spresiune ideii de „*reformabilitatea constitutiunii*,“ adause inse, — „*pre calea constitutiunale*.“ Lui Giskra si colegiloru sei de acel'a-si principiu nu potea se-li placa, ca ei tienu mortisiu la constitutiunea din diecemvre si nu concedu ca ea ar ave trebuintia de reforma; dar — nici unulu nu cutedia a ataca in generale principulu de *reformabilitate*; de alta parte deschiderea senatulu imperiale se apropiá. Deci unulu dintre Ministri afla urmatoriulu spediinte: elu dechiara, ca primesce proieptulu lui Hasner, dar cere a i se trece in procesulu verbale rezervarea parerei sale particulari. Acestu espediinte placu colegiloru si deci dechiara si ei mai toti asemenea. Astfelu consiliulu Ministriloru propune Domnitoriului unu proieptu de mesagiu, cu carele in fondu nu consentia mai nici unulu dintre ministri! — Dar acestu proieptu corespundea dorintiei Domnitoriului d'a impaciu si molcomi, si — de aci se splica primirea cea buna a ministerulu Hasner si cea rea a lui Giskra la prima intemplanu a Monarchulu dupa returnarea din Oriente.

Cu atata istoria cuventulu de tronu ar fi incheiata; inse acum se lucrá de pusetiunea Ministriloru facia cu enunsiatulu Monarchulu despre reformabilitatea constitutiunii; ca in naturale ca senatululu imperiale va se cera chiaritate, splicatiune. Intr'acesta privintia din partea Taaffe-Potocky-Berger acestu din urma elabora unu Memorandu si totu de o data unu proieptu de lege, alu carora scurtu cuprinsu este: *senatululu imperiale se votedie o noua lege electorala*, (idei'a lui Giskra si a partesaniloru sei,) dar totu de o data se votedie si proieptulu de lege, dupa care in data apoi se se disolva senatululu imperiale presinte si pre temeiulu legii electorali nou votate se se convoca unu „*senatu imp. ad hoc*“ pentru reformarea constitutiunii, — inse sub conditiunea, ca daca decisiunile acestei adunari, sema de constituante, n'ar conveni Coronei, atunci — adunarea se se disolva fora nici unu efectu, casi cum nici n'ar fi esistatu si constitutiunea de astadi se remana in vigore. — Nici ca asta n'a mai vedintu lumea! —

Acestu planu se supuse apretiaru Monarchulu in tipu de programa a numitei fractiuni de Ministri, si acum era naturale, ca si grup'a ceea lalta, a majoritatei se se apuce si se-si formuledio program'a. Eca care este ideia acestei grupe: Dupa reformarea legii electorali, pre temeiulu acesteia se se convoca unu senatu imperiale *non ordinariu*, si acest'a se discuta — nu reform'a constitutiunii, ci mai anteu cestiunea, *daca este trebuintia de reforma si in cari puncte?* — Va se dica: grup'a d'antia ia necesitatea de reforma a constitutiunii ca *evidinte*, grup'a a dou'a ca *dubia*. — Intr'un'a convinu ambele, ca ambele atientescu a scote pre elementele *renitinti din pasivitate* si a le momi la Viena. Adeca ambele sunt curse politice. Destulu ca acum'a ambele programe sunt puse pre mes'a Monarchulu, carele are se aléga, cu care va se incepa nou'a experimentare?!

Noi credemu, ca — nici un'a, nici alta programa nu este calificata d'a multimi pre ce nemultumiti, seu d'a amagi, pre cei ce nu i-au potutu amagi maestriele de pan' acuma ale regimulu. Ambele programe sunt nemtiesci si — calculate pentru egemonia nemtiloru.

Monarchulu — va face — dupa inalt'a sa intieptiune, seu dupa sva-

talu contelui *Andrássy*, cum crede o foia de aici; după noi înse numai una programa pôte ave rezultat bun: dacă adăca Monarchulu pentru totu trecutulu va face *tabula rasa*, si apoi convocandu pre adevărații reprezentanți ai tuturoru poporaloru, va combină cu ei o constituțiune de o potri va folositoria pentru tôte, si pre aceea o va pune în lucrare cu concursulu spontanu alu tuturoru. Poporale s'au convinsu de o suta de ori, că veri ce se luca de ele fora de ele, nu este bunu pentru ele. —

Cele mai noue sciri ni spunu, că fia carê parte, pentru casulu de neprimire a programoi sale, si-a cerutu dimisiunea; Monarchulu însa ar fi dorindu unu compromisu, pentru unu timpu macar. D'alta parte „*F. Presse*” de a sêra afirmă, că c. *Taaffe* și cu partisanii sei au si primitu dimisiunea; dar locul lor este vacante înca. —

De la Diet'a Ungariei.

Siedint'a Casei repr. din 18. diec.

(†) *Presedintele Somssich* deschide *siedint'a* la 10 ore. Pe banc'a ministeriala sunt: *Festetics, Lonyay, Gorove, Mikó, Bedekovits.*

Se autentica *protocolulu*, si *presedintele* anuntia *petitiunile* incuse. Se presinta apoi *nisece petitiuni*, si *presedintele* roga cas'a ca se binevoiesca în un'a din *siedintele* mai apröpe a *desbate petitiunile* urgente. Se *primesc*.

Eug. Szentpáli îndrepta catra *ministrulu* de *comunicatiune* urmatori'a *interpelatiune*: 1. De ce nu s'a *facutu* *posturile* vacante cu *Unguri*? 2. Are *ministrulu* *intentiunea* la *denumirile* viitoare a *considera* mai multu *puterile* interne? *Indemnu* la *acesta* *interpelatiune* i-a dat *numerulu* mare alu *elemintelor* straine ce ocupa *posturile* nalte mai alesu la *despartimentulu* de *architectura* în *ministrulu* de *comunicatiune*.

Iosifu Hodosiu *interpelodia* pe *ministrulu* de *comunicatiune* carui s'a *incrediatu* *esecutarea* legii pentru *numerarea* *poporului*: 1. De ce nu s'a *facutu* *rubrica* si pentru *insemnarea* *nationalitatii* locuitorilor? 1. Face-va *dispusetiuni* ca la *fie-care* locuitoriu se se *insemne* în *rubricile* pentru *numerarea* *poporului* si *nationalitatea* *fie-caruia*?

Interpelatiunea se va *comunica* *ministrului*.

E. *Ivanka* *interpelodia* pe *ministrii* de *justitia* si de *aperarea* *tierii*; si anume inträba de *primulu* candu va *presenta* *casei* *proieptele* de *lege* ce le-a *intetit* *interpelantele* înca în *diec. a. tr.*, si adăca cu *referinti* la *delictel* si *crimele* comise de *militari*, *precum* si despre *judetiele* *militarie* si *competinti'a* *astorora*; era de *celu* din urma inträba că *estinde-se-va* *dispusetiunea* *salutaria* a *legi* de *inarmare*, în

urmărea *careia* *barbatulu* trecut de 32 ani e *dispensatu* de *servitiulu* activu *militariu*, intru *interesulu* *egalitati* de *dreptu* si a *supra* *locuitorilor* din *confiniulu* *militariu*?

St. *Major* *interpelodia* pe *ministrulu* de *comunicatiune* în *causa* *regularii* *Tisei*.

C. *Tizza* *amintindu* că *astadi* are se se începa *desbaterea* *bugetulu* *amesuratu* *decisiunei* *casei*, *observa* că nu e *delipsa* mai multu a *demustra* că *desbaterea* nu pôte fi *fundamentala* si *consciintiosa*, *dăca* vor *cauta* s'o gate *inca* *la* *timpu*. *Densulu* *doresce* ca pe *viitoriulu* *presentarea* *bugetulu* se nu se mai *intardie*, si ca se se pôta *acesta* *impedeca*, *recomanda* unu *proieptu* de *lege* ce *ordina* ca *regimulu* se *presente* *legelativei* *bugetulu* completu cu *tôte* *acelusele* totu *deuna* în *patriulu* *primu* din *anulu* *premergatoriu*, si *dăca* s'ar *intempla* *ca* *diet'a* în *timpulu* *acesta* se nu *tiena* *siedintie*, atunci *acestu* *terminu* se se *prelungesca* *celu* multu *pana* la 1 sept. *Vorbitorulu* *cere* în *fine* ca *acestu* *proieptu* se se *tiparesca*, *imparta* *sectiunilor* si apoi se se *puna* la *ordinea* *dilei*.

Al. *Szalay* si V. *Latinovits* (*ablegati* cari nu se *tienu* de *necl* o *partita*) *presenta* unu *proieptu* de *resolutiune* si *respective* *proieptu* de *lege* în *care* se *cere* ca *siedintiele* *dietali* din *causa* *serbatorilor* *Craciunului* se se *supinda* de la 23 diec. *pana* în 10 *jan. 1870.*

Acestu *proieptu* de *resolutiune* se va *tipari* si *pune* la *ordinea* *dilei*.

Lad. *Kovats* *cere* *suspinderea* *siedintiei* pe 1/2 ora *pentru* ca *amicii* *repositului* b. *Luzsinsky* se pôta *asiste* la *inmormentarea* *lui*.

Zsedényi *doresce* ca *cătu* *mai* *curundu* se se *desbata* *proieptulu* *lui* *Szalay* si *Latinovits.*

C. *Tizza* *spriginesce* *propunerea* *lui* *Kovats*, *careia* se si *primesc.*

La 12 ore *presedintele* *redeschide* *siedint'a.*

Se *cetescu* si *primescu* *definitivu* *proieptele* *desbatare* în *siedint'a* de ieri.

Referintele *comisiunei* de *inunitate* P. *Hoffman* *reporteza* despre *petitiunea* *procurorului* ce *cere* *permisiunea* *spre* a *poté* *intenta* *procesu* *lui* *Romanu* *pentru* unu *articlu* *aparutu* în *Federatiune* la 18 *juniu.*

Comisiunea *recomanda* *respingerea* *cererii*, de *örace* *acelu* *articlu* l'a *scrisu* *Ales. Domocosiu* era *nu* *Romanu.*

Kautz *reporteza* în *causa* *proieptulu* de *lege* pentru *pensiunarea* *fostelor* *organe* *centralistice* *gubernamentale.*

Ar *urmă* *inceperea* *desbaterii* *bugetulu*. *Szentiványi* *cere* a se *amena* *desbaterea* *pana* *luni.*

Presedintele *crede* că e mai bine ca *desbaterea* se se *amene* *pana* ce se va *desbata* *proieptulu* *lui* *Szalay.*

Lonyay *inca* e de *acesta* *parere.*

Cu *aceste* *siedint'a* de *astadi* s'a *inchis.*

Siedint'a *casei* *repr. din* 19 Dec.

Cas'a *representantilor* a *tienutu* *astadi* la 12 ore *una* *siedintia* forte *scurta* în *careia* a *postu* *ordinea* *desbaterii* *duoru* *proieptele* *presentate* *casei* de *ablegatii* *Szalay* si *Latinovits.*

Proieptulu *primu* *referitoriu* la *acordarea* *indemnitatii* pe *séma* *regimului* se *transpune* la *sectiuni* *spre* *desbatere.* *Adu* *doile* *proieptu* *referitoriu* la *prorogarea* *dietei* *remane* *nepertractatu*, *amenandu-se* *desbaterelu* *pana* ce se va *comunica* *casei* *resultatul* *desbaterilor* în *sectiuni* a *supra* *proieptulu* de *indemnitare.* La 1/2 spre 1 ora *presedintele* *inchide* *siedint'a.*

Siedint'a *casei* *repr. din* 20 diec.

(†) În *siedint'a* de *astadi* *inseintiäza*

Kautz *referintele* *comis. finantiarie* ca *referata* *finala* a *supra* *bugetulu* e *gata*; *fiindu* *inse* *acesta* *örte* *lunga*, *n'o* *cetesco* *töta*, *ci* *face* *numai* unu *sumariu.* După *parerea* *comis. finantiarie* *ordenariulu* *speselor* are se *face* *suma* de 153,815.531 fl., *venitele* 147,335,264 fl., *deficitulu* în *ordinariu* 6,480.267 fl., *extraordenariulu* *speselor* 36,722.677 fl., *extraordenariulu* *veniteloru* 35,541.505 fl., *deficitulu* în *extraordenariu* 1,180.572 fl., *deci* *suma* *ntreaga* a *speselor* 190,536.158 fl., *veniteloru* 182,876,769 fl., *suma* *ntreaga* a *deficitului* 7,660.839 fl.

Totu *odata* *presenta* si *raportulu* *comisiunei* *finantiarie* a *supra* *speselor* ce se *receru* pentru *infintiarea* *despartiamintelor* *croate* în *diferitele* *ministere*; la *ministrulu* de *finantie* se *receru* *suma* de 8268 fl., la *ministrulu* de *comunicatiune* 7248 fl., la *ministrulu* de *comerciu* 7558 fl., la *ministrulu* de *aperarea* *tierii* 7440 fl.

Raporturile se vor *tipari.*

Cas'a *trece* la *ordinea* *dilei*, *adäca* la *cetirea* *raportulu* *comisiunei* *centrale* a *supra* *proieptulu* de *lege* a *lui* *Ales. Szalay*, *relativu* la *acordarea* *indemnitatii* de *trei* *luni* pe *séma* *regimulu.*

Comisiunea *centrala* se *alatura* *proieptulu* în *principe*, *si-lu* *recomanda* *spre* *acceptare.*

Presedintele *observa* că întru *intiesulu* *regulamentulu* *casei* *atari* *referate* se *tiparescu* *nainte* si *apoi* *dupa* 3 *dile* se *punu* la *ordinea* *dilei*; *esceptiune* se pôte *face* *numai* în *casuri* *straordinaire*; *densulu* s'a *ingrigitu* *inse* ca *acestu* *raportu* pe *astadi* se *fia* *tiparitu*, si *deci* inträba *cas'a* că *candu* *voesce* se-lu *desbata.* (*Strigari: Astadi!*) De *parerea* *acesta* e si *Szentiványi.*

C. *Tizza* nu *voesce* ca *desbateru* se se *amene* pe 3 *dile*; totusi ca *din* *casulu* *acesta* se nu se *nasca* *precedinta* *periculosu*, roga ca *desbateru* se se *puna* pe *mane* la *ordinea* *dilei.* *Zsedényi* *cere* ca *astadi* se se *desbata.*

Simonyi E: *Dăca* se pôte *numi* *ceva* *straordinariu*, *apoi* de *securu* e *aceia*, *candu* unu

ministrulu *presenta* *bugetulu* pe *anulu* *viitoru* *asié* ca se nu se *mai* *pöta* *desbate.* De *öra* ce *proieptulu* din *cestiune* nu s'a *primitu* de *toti* *ablegatii*, si *are* *lipsa* de *multe* *modificari* ce se *potu* *presenta* *numai* în *scrisu* *spre* ce *inse* se *recere* *timpu*, — *propune* ca *desbateru* se se *amene* *pana* *dupa* *mediadi* la 5 öre.

Lonyay si cu *densulu* si *maioritatea* *casei* se *alatura* *acestei* *pareri*, si *asié* *presedintele* *aredica* *siedint'a.*

Calumni ori adevëru?

Langa *Lugosiu*, Dec. 1869.

Mati'a se *puse* *odata* a *linge* o *pila*, si în *acesta* *ocupatiune* *procesu* ce *ata'a* *diligintia*, *cătu* *curendu* *vedilu* *piila* *sangerata.* Asta *impregiurare* *maru* *numai* *zelulu* *mătiei* de *a-si* *contina* *ocupatiunea*, *căci* — *cugeta* *măti'a* — *prin* *lingerea* *mai* *departe* *piila* va *sangeră* si *mai* *tare*; *cümca* *sangerarea* *pilei* *provine* *numai* *din* *limba* ei, *acesta* *măti'a* n'o *cugeta* de *feliu.*

Multi *ömeni*, *mai* *vertosu* *cei* ce se *credu* *infalibili* în *cugetarile* *loru*, *luera* *asemenea* *mătiei*, *căci* *vanitatea* nu li pôte *concede*, ca *lucurile* *loru* sunt *rele*, nu, *odata* cu *capulu*, *ele* nu *potu* fi *rele*, si *dăca* *totusi* *lumea* le *tiene* de *rele*, *vin'a* *zace* *numai* în *lume*, *care* nu-i *pricëpe* *séu* nu *vré* se-i *pricëpa.* În *asemene* *pusetiune* ne *ghlämu* noi cu *D. Besianu.* *DSa* *vré* se *trëca* de *romanu*, si *totusi* *faptele* *lui* sunt de *caracteru* *neromanu*, pentru că *densesu* sunt *indreptate* în *contr'a* *interesulu* *romanu.* Dar *D. Besianu* *acesta* nu *concede* *odata* cu *capulu*, nu *faptele* *lui* sunt *neromane*, ci *numai* *lumea* *dice* că *sunt* *neromane*, si *pentru* că *lumea* *dice* *asä* *ceva*, *ea* *lu* *calumniäda.*

Vorbindu noi *despre* *motiunea* *facuta* de *D. Besianu* în *congregatiunea* *comitatulu* *Carasiu* pentru *anessarea* *Caransebiulu* cu *cele* 14 *comune* *din* *confiniulu* *militariu* la *acestu* *comitatu*, *am* *indegetatu* *totodata*, ca *facerea* ei nu *erä*, nu *potea* se se *face* *prin* unu *romanu*, si *dăca* *totusi* s'au *facutu*, *acestu* *romanu* n'a *consultatu* *intereselu* *necl* în *genere* a *romaniilor*, *necl* în *specie* a *locuitorilor* *confinari*, *ci* a *lucratu* *numai* *dupa* unu *mandatu* *mai* *naltu*, *care* la *interease* de *cele* *memorate* nu *multu* *reflectäda.* *Vorbim* am *öre* *neadeverulu*? *Séu* *döra* *D. Besianu* a *reflectatu* la *aceste* *interease*, *candu* s'a *decisu* a *face* *motiunea*? N'am *crediatu* *acesta* *atunci*, *candu* *si-a* *facutu* *motiunea*, *astadi*, *dupa* ce *am* *cetit* *deslucirile* *date* în *Albina* *despre* „*Caransebiu* *ci* *cele* 14 *comune* *din* *graniti'a* *militare,*“ *suntemu* *dejlinu* *convinsi*, că n'a *facutu.* *Alte* *interease* au *postu* aici în *jocu*, si *fiindu* că *aceste* *interease* nu *potau* *veni* la *valöre* *dăca* *confiniulu* *militariu* nu i se *luä* mai *antöu*, *prin* *sucsesiv'a* *desfiintiare*, *posibilitatea* de a *arunca* în *cumpen'a* *decisiuniloru* *despre* *sortea* *sa* *votulu* *propriu*, *trebuo* *integritatea* *teritoriala* a *confiniulu* *militariu* de *astadi* *atacata* *din* *töte* *partile.* *Acestoru* *interease*, *era* *nu* *intereselor* *locuitoriloru* *din* *confiniulu* *mi-*

FOISIÖRA.

ACTELE SI DATELE

Conferintiä *romane* *national* *din* *Transilvania*, *tienute* *in* 7 *si* 8 *martiu* 1869 *in* *opidulu* *Mercuria.*

PETITIUNEA

sprigiuta de 1493 de *subscrieri*, ce *conferinti'a* de la *Mercuria* în *siedint'a* din 8 *martiu* 1869 o *provöca* sub D, si o *dechiara* de-a sa.

Maiestate *cesaro-regesca*, *Pre* *gratis* *Imperate* si *Dömmo!*

(Continuare.)

Maiestate! *Dăca* *inaintarea* si *prosperitatea* *Transilvaniei* ar fi *conditionata* *anca* si pe *viitoru* *dela* *regularea* *referintiloru* de *statu* ale *Ungariei*, *atunci* *ruin'a* *totala* a *acestei* *tieri* si *almintrea* *örte* *greu* *cercate* s'ar *poté* *considerä* ca *sigura.* Întru *adeveru* că *Transilvani'a* nu *mai* *pöte* *acceptä.* *Acesta* *tiära* a *scapatatu* *atätu* de *reu*, *incatu* *nimeni* nu se *mai* *pöte* *mirä*, *dăca* de *ecs.* *foile* *publice* *magiare* *striga* în *gur'a* *mare* *mai* *alesu* a *supra* *omigrarii* *secuiloru* de *mai* *multi* *ani* *inöce*; *atata* *numai*, că *acelea* *foi* nu *voiescu* a *marturisi* *cea* *mai* *deapropé* *causa* a *emigrarii*, *adäca* *persecutiunile* la *care* *sunt* *ei* *supusi* *pentru* *asié* *numita*

siculica *haereditas*, *prin* *care* *mai* *multe* *mii* de *locuitori* au *scapatatu* la *sapa* de *lemnu.*

Transilvani'a *sufere* *mai* *alesu* *pentru* *cerbic'a* *unei* *partite* *mici*, *care* *anca* *totu* se *mai* *ingança* cu *prerogativele* *sale* *nationale.* *Acesta* *partita* *imbubata* de *ambitiune* *falsa* a *fostu* în *timpulu* *trecutu* *desmerdata* cu *totulu* *prin* *favorari* *nenumerate* cu *cate* *fusese* *incaricata* *si* a *fostu* *intarita* *pre* *peste* *mesura* în *retaci'a* *sa* *parere*, ca *si* *cum* *ea* ar fi *unic'a* *propta* a *tronulu* si *singura* *capace* de a *gubernä.* *Spre* *multiamita* *pentru* *töte* *acelea* *bunetati* *ea* *intretienu* *opositiunea* *nu* *atatu* de *vreunu* *principiu*, de *care* au *fostu* *totudeauna* si *preste* *totu*, *ci* *mai* *virtosu* *oposetiune* *sistematica.*

Acea *seria* forte *importanta* de *unspredece* *propusetiuni* *regesce*, pe *care* *Maiestatea* *Vöstra* *ati* *binevoitu* *ale* *anuntiä* *prin* *cuventulu* *Vostru* de *tronu* din 1. *Iuliu* 1863, *apoi* *atatu* pe *acelea*, *catu* si *mai* *tardioru* *alte* *cateva* a *face* se se *asterne* *dietei* în *proiepte*, *sunt* *alese* în *adeveru* cu *mare* *intieleptiune* si *inspirate* de *adeverat'a* *amöre* a *parintelu* *patriei.* Sunt *temeiuri* *greu* *cumpenitöre*, *din* *care* se pôte *incheia*, *cumca* nu *numai* *romanii* si *sasii*, *ci* *si* *partea* *cea* *mai* *mare* a *poporulu* *magiario-secuiescu* <

litariu, avea se face servitii motiunea dlui Besianu, si niusintia dsale de a joca rol'a prevedintiei pentru locuitorii confiniului militariu prin scaparea lor de sub jugulu administratiunei militare si nu ni-au sedusu neci unu minutu a crede, ca intentiunile Dlui Besianu provin din o inima plina de ingrigire pentru viitoroa sorte a locuitorilor confiniului militariu, caci in atare casu detorintia Dlui Besianu era, a pleda pentru, era nu a nimici dreptulu confiniului militariu de a dispune liberu despre sortea sa.

Considerandu acesteia, se pare ca n'am avutu nedreptu, candu am disu, ca motiunea Dlui Besianu a urmatu la unu mandatu mai naltu, macar ca dorintiei Dlui Besianu de a cita din cuventu in cuventu acestu mandatu, nu suntemu in stare a satisfice, fiindu ca — fia disu intro noi — asemene mandate se dau confidentialmente numai la persoane incredinte si pe langa aceea si probate. Si cumca D. Besianu a datu probe bune si indastulitoare despre flexibilitatea si aplicarea sa de a primi si joca rolele prescise, ajunga a aminti rol'a Dsale din congregatiunea comitatului Carasiu din an. 1868, candu in urmarea mandatului mai naltu motiunea partidei nationale pentru spriginirea proiectului de nationalitate alu ablegatorilor nationali a adus o la cadere. Pentru acesta rola executata cu atat'a demnitate antinationala e cu potintia, ca va fi seceratu multiamit'a egemonilor nostri, adeveru e inse, ca de atunci nimenea nu s'a mai indoitu, ca in afaceri antinationali D. Besianu purerea va fi gat'a a primi si joca role prescise.

Si cumca opiniunea publica nu s'a insielatu in presupunerea sa, doveda e nou'a motiunea a Dlui Besianu facuta pentru anessarea unei parti a confiniului militariu la comitatulu Carasiului. Publiculu romanu s'a intrebatu cu mirare, cum de atare motiune se fece prin unu romanu, prin D. Besianu, era vechii combatenti magiari ai comitatului nostru se marginescu numai a o spriginiri cum am dica, a intra pentru deus'a numai in a duoa linia? Dar acesti vechi feudali si domnitori odinora in comitate, macar ca nu li-a lipsitu poft'a de anessare, au avutu totusi politic'a si tactulu, de nu se amestecara de a dreptulu in trebile confiniului militariu, si a irita si esacerb'a spiritele locuitorilor lui si mai tare in acelu momentu, candu acestia si-incorda tote poterile de a castig'a dreptulu de a despune liberu despre sortea lor, ci au preferitu odiulu initiativei alu incarc'a pe umerii romanilor, era D. Besianu, gat'a de a servi totdeun'a intereselor straine pe cont'a intereselor poporului seu, nu s'a indoitu unu momentu a primi a supr'a sa acesta misiune onorifica, necugetandu, ca lovitorele, ce le suferu poporulu nostru de la strainu, nu doru asi'a tare, ca lovitorele, ce cu mana s'acchilega i le aplica insusi fiulu seu. Asia se exprime opiniunea publica in cercurile nationale asupra acestei fapte,

care cu totu dreptulu o potemu numi erostratica-besianiana, pentru ca acesta opiniune nu se lasa a inadusi ori corumpe, ci spune oblu ce nu-i place si nu-i place odata cu capulu aceea, ce colide cu dreptatea, adeverule si morala. D'ca unu poporu din propria patita a invetiata a cunosce, ce e pentru densulu bunu, si ce e reu, acestu poporu e cu preferintia celu romanu, a carua istoria o potemu cu dreptu numi unu siru lungu de suferintie, necadiuri si patime. E mirare d'ca, d'ca acestu poporu in privintia reului, ce amenintia a-i veni Ddieu mai scie a cate-ora a supr'a capului, e mai simtibulu de catu alte popore, care numai bine au avutu de a esperia, si cautu din tote poterile, a se apera, si scapa de relele ce amenintia a-i coplesi existintia sa. D'ca poporulu nostru in astfelu de pusetiune deplorabila pretinde, cu marele seu poctu, de la toti fiii sei man'a de ajutoru, si blastema pre ori si carece in astfelu de periculu, candu existintia sa nationala e pusa la intrebare, s'ar face vendictoriu, nu ne vom mira, ca densulu orice incercare a filor sei de a subtrage acestei detorintie in dilele de periculu o inferedia ca crima de proditione nationala, precum patri'a pre toti aceia, cari in dilele pericolaru s'ar subtrage detorintiei de a o apera si sustiene, si inf'era cu crim'a de proditori de patria. Ce e adev'eratu patri'a pentru astfelu de crime infernali are legile sale pedepsitoare, dar o natiune struncinata, careia legea i asemna loculu de a fi suprematizata in patri'a sa, ce lege de pedepsa po'te ave pentru degeneratii sei fii? Neci un'a, pentru ca legea care nu-i recunosce existintia, nu-i recunosce neci dreptulu, de a-si pedepsi pre degeneratii sei fii. Si totusi esiste o lege dumnediesca pentru acesti fii degenerati, o lege care tocmu pentru ca e divina, pedepsece pre celu vinovatu mai aspru si mai intensivu, de catu ce acesta ar face legile lumesci, si acesta lege e despretiulu comunu, despretiulu, care opiniunea publica a poporulu totdeuna ilu arunca a supr'a acelor fii ai sei, cari in timpurile de periculu recusa natiunii sucursulu seu. Ave-ya D. Besianu curagiulu, si acesta opiniune publica a o denunciatu de calumniatoria!

Dar in fine opiniunea publica esiste la romanu numai pentru aceia, cari vreu se o precunosc'a, si vremu se speramu, cumca acestei opiniuni publice i va succede mai la urma a-si manifest'a puternic'a sa influintia si a supr'a acelor fii ai natiunii nostre, cari astadi se inchina si jertfescu molochulu dampatoriu.

Acest'a ni e responsulu la ceea ce ni le adres'ed'ia Dlu Besianu in comunicatulu seu din Albina Nr. 89.

Clasicele studie istorice si minunatele deduceri juridice a Dlui Besianu despre Caransebesiu si cele 14 comune din granit'a militare, publicate in Albina nr'i 96, 97 si 99 le vom apreti'i cu alta ocaziune.

Planulu adica este proieptatu de multu, dupa care locuitorii transilvani se ajunga acolo, in catu se li se urasca din sufletu de propria justitia si guvernare si se fia constrinsi anca si in modulu acest'a, ca se'si caute scaparea loru in Ungari'a. Nenumerate sunt pedecile care se arunca in calea unei justitie rapedi si a unei administratiuni prosperatore.

Dupace administratiunea municipala se afla pana acum in partea cea mai mare in manile partitei feudale, asi'e anume clas'a cea mai numerosa a locuitorilor este constrinsa a-si caut'a la adversarii sei politici realizarea drepturilor sale pucieditoare atatu din referentie urbariale desfiintate prin lege, catu si din legile statorite si sanctionate de Maestatea Vost'ra cu tota solenitatea, privitoare la libertatea politica si nationala; apoi este forte bine cunoscutu ca acea partita nu vre a sci nimicu de acele legi.

O parte insemnatore a greumintelor (nepasurilor) resultu anca si din cateva legi catu defectuose, catu ecivoce, a caroru intregire si interpretare Maestatea Vost'ra o ati dispusu in parte tocmu si prin pre gratios'a trimitere de propusetiuni regesci.

Din acesteia si alte asemene impregiurari se mai po'te explica anca si acelu unicu fenomen in tota Europa, ca in dilele nostre multe comune satesci din comitate se lipsescu de dreptarile avute simplu numai pe cale administrativa si de acelea drepturi ale loru regale, in a caroru folosintia aceleasi fusesera aparate

Usdinu (fruntari'a milit. germ.-banatica) 3 dec.

(Introducerea statutului organicu) D'ca de 1. decemvre fu adev'erata sarbatore natiunala pentru comun'a nostra; dupa ce s'a publicatu nainte cu 8. dile de paroculu localu d'ca celebrarii sinodulu parochialu, — acesta di era menita pentru constituirea lui.

Poporulu in costumu sarbatorescu alerg'a la s. biseric'a, unde dupa celebrarea s. liturgie, s'a cetitu pastoral'a Pre sant. D. Episcopu Ioanu Popasu privitoria la acest'a solemnitate, apoi P. O. D. Protopresviteru Simeonu Dimitrieviciu prin o cuventare bine nimerita, petrunse adancu animile ascultatorilor, desfasurandu mai pe largu dreptulu si detorintiele poporulu cuprinse in statutu; — apoi explicandu §. §. despre sinodulu si comitetulu parochialu, — deschiar'a sinodulu de deschisu.

Ordinea si bun'a contielegere a potutu servi de exemplu, ce s'a potutu observa si din aceea, — ca membrii comitetului precum si episcopii parochiali tura alesu prin aclamatiune, totu in asemene modru se alese de notariu doctorele de a. II. el. Trifu Jivanu, era de presigintu V. D. parocu Nestoru Onciu.

Constituirea sinodoloru parochiale s'a finitu in intregulu protopresviteriatu alu Panciovi, si inca, pre catu am potutu intielege, in cea mai buna ordine si contielegere, alegandu se mai pretutindene membrii si presiedintii comitetului cu aclamatiune.

Julianu Onciu, preotu.

Introducerea Statutului organicu in fruntari'a militara.

S'au constituitu sinodele si comitele parochiale la noi in protopopiatulu Mehadiei, prin reverendisimulu D. protopresviteru distric. Demetrie Iacobescu carele, de si apesatu de betranetie, totu-si cu energia au implinitu acestu actu, celu dicemu de mare insemnatate. Liniscea si ordinea cea buna, dupa datin'a granitierilor nostri, nici cu ocaziunea acest'a nu s'a turburatu niciari dara se po'tea ceti pre fetiele locuitorilor pre catu bucuria, — pre atat'a ore-si care desperare despre vietia si folosulu „Statutulu organicu,“ caci i s'au adausu de la locurile nalte unele modificatiuni anume pentru granitia, cari modificatiuni paralizeza eficacitatea intregulu, si totodata lega influintia stapanirii militare in tote afacerile, va se dica au dreptulu de comanda suprema si preste §§-ii statutulu organicu. — Am dori se scimu in ce relatie stamu cu dd. ofic'iri in ceea ce privesece statutulu organicu, caci constituindu-se sinodele si comitele parochiale, si-au notarii si presiedintii sei; — d'ca po'te ca stapanirea politica se fie si — pre limbagiulu caprarescu — oberpresiedinte? In Statutulu organicu la §. 23, punctulu 1. si 2. dice cumca comitetulu parochialu are, pre langa inventariu a grigi de avere miscatoria si nemiscatoria a bisericii,

scolei si fundatiunelor etc. era la punctulu alu 10. totu acela-si § indetoreza comitetulu parochiale a preface modalitatea elocarii banilor disponibili ai bisericii, scolei si fondurilor, dara contra acestor'a totu in acel'a §. punctulu alu 19. s'au adausu urmatoriele: „Cu privire la tote obligatiunile mai insemnate de mai susu ale comitetului parochialu inprivintia administrarii si pastrarii intregei averi parochiale, vor eserce preste aceea autoritatile politice in fruntari'a militara si mai departe influintia de pana acum'a.“

N'ntrebamu cu tota modestia, la cari puncte sa tiennu, la ceea pana la alu 19., seu singuru numai la alu 19.

In comun'a B. voindu membrii Comitetulu parochialu se cera lad'a cu banii de la compania, li se spuse din partea unui domnu oficiru, cumca *lad'a trebuie se remana la compania conformu §. 23. punctulu alu 19. a Statutulu organicu. Eta abusu neacceptatu, eta ce ne face a desper'a, mai multu de catu alta data.*

Mai departe la punctulu alu 8. totu in citatulu §. se dice, cumca comitetulu respective sinodulu parochialu, ingrigesce de medilobeele ce se receru la dotatiunea parohului, invetiatiunii etc. Acesta ronuiea a fostu si pana acum, adeca: preotii si invetiatorii s'au tocmitu (pogoditu, terguitu) cu comun'a cum se terguescu negotiatorii cu negotiulu. Pana acum s'au terguitu cu fruntasii comune, cari de aci nainte se vor numi „sinodu“ si „comitetu.“ Numai numele s'a schimbatu, — dar starea preotiloru e totu cea vechia ce nu li facea onore.

Intre asemene cercustantia, neci ca mai scimu la cine se apelamu!

Unu granitariu.

Romania.

Asociatiunea de resistintia contra cotropirii judaniloru.

Focsiani, 1/13 decembre.

Domnule Redactoru! In unulu din numerii „Albinei“ ati publicatu statutele „Asociatiunei de resistintia contra cotropirii judaniloru.“ Ati espresu totodata dorintia d'a ved'e rezultatulu acestei asociatiuni. Basatu pe ceea dorintia, vinu a vi impartasi unu resumatu de tote lucrurile ce s'au operatu in decursu de siete dile si in totu atate siedintie. Resultatulu, cum ilu veti ved'e, este tote modestu in adunarea generala de estimpu, adeca: *facerea regulamentulu; votarea statutelor*, si cele siete *resolutiuni generali* ce se vedu in aclusele reportulu. (Din lips'a spatulu, nu potemu tipari protocoalele tuturoru siedintieloru precum am dori, ci cautu se ne marginim'a a spune pe scurtu ca asociatiunea a primitu multe adrese de felicitare, intre cari un'a de la Domn'a Elen'a Mileru nascuta Vergi, carea donedia pre fie-care anu cate 12 galbeni, pentru cartea cea mai buna de economia nationala. Adunarea

indata ce supunemu, cumca marele Principatu alu Transilvaniei nu po'te fi sacrificatu la ceea „invoiea libera,“ adica acesta tiara nu po'te fi dospoata de autonom'a sa statorita tocmu in urmarea liberelor sale invoiei din anii 1692, 1722 si 1744 si in pre naltulu cuventu de tronu din 1. Iuliu 1863 confirmata din nou, apoi suntemu in dreptu a si sper'a, cumca rezultatele pertractariloru se vor propune si reprezentantiloru acestui mare Principatu alu Transilvaniei, precum s'a intemplantu acest'a cu cele lalte acte de statu mai anume in anii 1744 si 1863.

Intr'aceea dupa tote semnele cate se ar'eta, acea invoire ferbinte dofit'a se va mai amen'a multu, pentru ca asi'e numit'a cestiuine ungr'esca sta astadi tocmu pe punctulu unde stetose in Aprile 1861. Deci pana una alta diet'a transilvana ar po'te reapuca firulu activitatii legislative tocmu acolo, unde acela si s'a curmatu in 1. Septembrie 1865 intr'unu modu surprindietoru. Din 11 proiepte de lege dela a. 1863 au mai remasu anca siete neterminate, si proieptulu de lege substernatu in anulu 1864 „pentru folosirea celoru trei limbi ale tierii in afacerile publice oficiale“ mai asc'apta dupa pre nalt'a efectuire, pre candu intr'aceea limba romanesca in restimpu do unu anu fu respinsa mai de totu din afacerile oficiale.

In ce stare se va fi aflandu astadi justitia si administratiunea in marele Principatu alu Transilvaniei, s'ar po'te cunosce din susu insemnat'a activitate a desu memoratei opusetiuni.

atatu prin guvernulu civilu si militaru de 12 ani, catu si prin sistem'a guvernamentalu ce a existiatu pana la a. 1865.

O alta nedreptate adencu simtita sta intru aceea, ca comitele satesci nici pana in dia de astadi nu'si luara competintiele loru din paduri, competintie statorite prin prenalt'a patenta din a. 1854 si care au intratu intre obiectele urbariale despagnbite prin statu. Cunoscutu este, cumca atatu n'apasturila cate se reducu la acele competintie, catu si certele d'ru caus'a ereditatii secutesci si cele escate din rescumperarea prestatiuniloru (robotelor, taceselor), care se potu rescumpera, pe la noi sunt inferate cu tritiosulu nume de comunismu, era acest'a se face in mani'a unor legi care vorbescu chiar si respicatu, cum si dupace pentru acele prestatiuni s'au platitu sumele de despagnbire urbariala.

Causele de judecata pe la mai multe tribnane, de istantia prima, in parte tocmu si la tabl'a regesca suut tractate cu multa neapare; ba ce e mai multu, ca in multe casuri se denegu sub preste de ferite chiar si esecutiunea sentintieloru intrata in putere de dreptu, era prin acest'a partiele care si cautu dreptulu loru sunt aduse la desperatiune, consciinta de dreptu e sguduata, pietatea catra lege miciorata.

Numerosele ecsemple prin care aceste aretari se potu adev'eri si care in casu de necesitate s'ar po'te enumer'a, se retacu aici numai din cauza, ca inim'a cea parintesca a Maesta-

tii Vost're se fia crutiata de o derere si mai mare.

Deci dupace pre umiliti subsemnatii si comitenti loru credu, cumca ei atatu pre plecat'a loru rugaminte sunatore pentru respingerea articolulu de uniu din a. 1848 si sustienerea autonomiei marelui Principatu alu Transilvaniei, catu si cea lalta prin carea se cere pre gratios'a sanctionare a legii electorale substernute in an. 1864 si redeschiderea dietei, le au proptitu cu temeiri scose din legi si din starea tierii, cum si tare convinsi, cumca pre gratios'a acordare a rugamintiloru nostre va corespunde in lini'a prima intereselor coronei, pusetiunii suverane a imperiului, augustelor si parintesciloru scopuri ale Maiestatii Vost're, apoi totu odata si prosperitatii marelui Principatu alu Transilvaniei, precum si bine intieleselor interese si libertati legale a locuitoriloru sei, incheiamu corerea nostra substernuta in veneratiune omagiala cu ferbintea rugatiuno catra Creatorulu universulu pentru indelung'a si glorios'a vietia a Maiestatii Vost're si augustei Vost're dinastii.

Ai Maiestatii Vost're
supusi pre umiliti
George Baritu m. p. ✓
Dr. Ioanu Ratiu m. p.
Brasiovu si Turd'a in 31. Octobre 1865

generală s'a ținut în 14 nov. v. sub președinția dlui G. Rozali, vicepreședinte Voinov, secretari: N. Tipeiu și Gr. Balanescu, casarii A. P. Demitriu, fiind de fatia delegati de la Bacău, Berladu, Botosiani, Husi, Iasi, Romanu și Tergulu-Oenei, a nume dd. I. Negura, C. D. Lupascu, Vilneru, Armasiu, C. Placa, E. Leonescu, T. Roseti, A. Holbanu, D. Samfirescu, M. Constantinu, N. Rosi, And. Visante, N. Ionescu și N. Voinovu. Ascultorii erau unu publicu numerosu. Statutele s'au votatu in unanimitate si fora modificare, asiă precum le cunoscu oo. nostri cetitori. Deci avem se producemu numai din reportulu comitetului si *resolutiunile*, ce amendoune urmăza aci. Red.)

Raportulu

comisiunii însărcinate cu examinarea propunerilor prezentate în sinulu întrunirii delegatilor, asociatiunii de resistentia contra cotropirii jidanilor în România.

Dloru Delegati! Sum fericitu a vi spune că comisiunea Dvóstra a convenitu a supr'a resolutiunilor, ce urmédia a se supune la aprobarea Dvóstra, precum si a supr'a espunerii de motive pe care sunt însărcinatu a le susține înaintea Dvóstra.

Comisiunea Dvóstra n'a socotitu de conveninta a vi propune alte resolutiuni, de catu acelea ce s'au produsu în intrunirile nostre și dintre cele prezentate, pe unele a creditu a le lasă examinaru asociatiunilor locale.

Asociatiunea de resistentia nu este porrita de prejudeci religiose sau de vre unu sentimentu de netolerantia. Repulsiunea poporului pentru jidani nu provine din cauza că ei profesie cultulu mosaicu, ci pentru că formédia o comunitate venetica, alu careia centru de actiune este afara din țera și necompensabilu cu caracterulu creștinu alu societati romane: fiindu din principiu neasimilabilu cu natiunea noastră, și care după ce a isbutitu a dominá terenu ecconomicu, tinde inca și la predominarea politica, radiemandu-se pe influentele din afara.

Exploatorii jidani n'au cautatu nici odata se aiba altu legamentu cu țera acést'a, decat u acel'a alu intereselu materiale, prin acapararea lăcoma și de castigu produsu prin usura organizata care au intius'o a supr'a întregi societati creștine. Astadi dăca ei se servescu în avocatiunea causei lor de ideile liberale ale umanității, care facu glori'a seculului nostru, atintindu sistematicu prin publicitate simtemintele generose ale Europei civilizate, și suscitandu acum și contr'a statulu romanu dificultati diplomateice, — o facu acést'a, numai pentru ca se apuce din drepturile autonomiei nostre. Căci sunt deprinsi se triumfe prin surparea legalității și prin nesocotirea preceptelu morale, moderne; Dieulu fôrției și alu privilegielu este obiectulu adoratiunii lor și sunt convinși că de altufelu nu potu dobândi nimica de la Romani, pentru că departe de a-si fi încercatu se merite afectiunea poporulu romanu, caruia prin violenția voiescu a se impune de frate, n'au facutu de catu se-i inspire orôre și gróza prin nesuintiele lor rapace și neomenose. Jidanii nu ceru drepturi politice spre a ajunge se fia egalii nostri și spre a traî frățiescu cu noi, ci din contra spre a legitima tirani'a lor actuala pe terenu ecconomicu și comercialu, și spre a o întări și mai multu inca prin precumponirea politica. Putemu judecă despre ce sunt capabili se faca în politica pentru natiunitatea romana, caudu ar fi permis se dobândesca drepturi în statu nisce individi miscati numai de impulsulu exclusivu alu castigulu.

Neputendu-se assimila cu noi nici a se contopi în masă poporulu fiindu că de candu esistu între noi au remasu neschimbati în casta exploatăria și nu se servescu de superstitiunile lor de catu pentru a simula unu fanatismu care tinde numai la profitu. — Ceru cetatenia romana pentru ca se devina siniori și noi servi, și spre a transformá astfelu, în faptu, societatea noastră romana și statulu nostru creștinu într'o compania de exploatăria fora nici o misiune civilizatăia.

Neomeni'a purtarii lor, imultierea lor aicia prin emigratiunea sistematica și continua de prin statele învecinate, esagerarea crescenda a pretentiunilor lor, a alarmatu societatea romana desceptandu în ea sentimentulu conserva-

tiunii și alu resistentiei. — Tôte clasele societatei, ómenii de bine de ori-ce partia privescu în exploatăria jidanilor unu pericolu amenintiatoru societati și natiunitati romane: Conservatorii pentru că usura a topitu cele mai însemnate și mai solide averi ale țerei, în mai puocinu de unu patraru de socolu, și au redusu pe multi dintre proprietarii mari în ruina completa; comerçantii, pentru că jidanii exercita pe piatiele nostre de comerciu prin coalitiunea lor organizata, unu monopolu absorbitoru, care destruge pața și ideia de concurenția; liberalii pentru că vedu amenintate incesi libertatile politice ale țerei, prin staruini'a lor d'a se mantine cu taru în societate, și prin acaparea terenulu nostru ecconomicu; popolatiunea rurala emancipata de ieri, prin vóele legi, de sub privilegiulu feudalu, se vede caduța érase sub privilegiulu mai impilatoriu alu camatariei jidovesce și amenintata în vitalitatea ei prin efectele enervante și demoralizătoare a traficulu lor de spirituoase. Pana și spiritele cele mai indolente, în fine sunt astadi indignate vedindu pe jidani cu cata îndrăsnéla intervertescu rolurile și delaturédia adevérulu calomniandu pe romani cari — după cum afirmá jidanii în pressa straina, îi persecuta cu barbaria și li néga drepturi vechi și castigate; numai din ura religioasă; și pentru ca se aiba óresi care oparintia macar de dreptate contra noastră, reclama energeticu de la puterile straine emanciparea israelitilor romani.

Pe ce ce întemeiédia cererea lor de emancipare și acestu titlu strainu și neintielosu între noi, de romani-istraeliti și israeliti-romani?

Romani-istraeliti! dar de candu este Romani'a n'a fostu unu singuru romanu de credință judeica; israeliti-romani! absurditate și mai mare inca, fiindu că jidani n'au esistatu la noi de câtu în micu numeru de traficanti de bani și de agenti ai comerțulu esternu cari n'au avutu a suferi nici o asuprire, ci din contra, au fostu pururea considerati în țera ca nisce óspeti privilegiati.

Pentru țigani cari erau supusi sclavi prin lege; pentru poporulu care érá, érase supusu prin lege privilegiulu feudalu s'a potutu invocá emanciparea; dar pentru jidani emanciparea n'are nici unu sensu, fiindu că nu-i asupresce nici o lege întru nimicu și fiindu că au fostu considerati ca straini privilegiati nu numai de catra noi, ci chiar de catra ei insisi.

Ei au avutu totu deuna și au anca și acum cuvinte interesate pentru a nu se assimila cu cetatienii romani.

Ei sub scutul sudetiei strainé, s'a feritu pururia și se ferescu anca de tôte sarcinile cele mai grele ale statulu. —

In ce voiescu dera se fie emancipati? Dreptulu de impamentenire nu se dobândesce prin prescriptiune în România, ci prin natur'a de parenti pamenteni si prin naturalisatiune; și legile nostre atatu cele vechi catu și cele noue n'au gasitu cu cale, pentru binele țerii, se intinda beneficiulu inpamente nirii de catu numai la straini de religiu creștina.

Ei facu strigare în contra nostra pretestandu persecutiune religioasă și nu ceru libertatea cultelu, libertatea inveniamentulu confesionalu, liberulu exercitiu alu superstitiuniloru celoru mai absurde de care se bucura, fora nici unu controlu în România; ci ceru, cu fortia, stabilirea debitulu lor despirituoase printavernel din sate, admitea loru la arendile domenielu ecclésiastice, privilegiulu espropriatiunei hipotecarie usurarie: și, în fine, dreptulu de proprietate țierana, condițiune suverana a cetatieniei romane. — Noi credemu că nici una din pretențiunile acestei caste exploatărie nu se pôte admite fora daun'a intereselu celoru mai vitale a societati romane, și fora pericolulu institutiuniloru nostre liberale. — Detori'a noastră cea mai sanța este de a ne aperia paladiulu natiunitati și alu libertati politice și de a reclama mesuri de asigurare contra acestei cotropiri materialiste, ostile din principiu și prosperitatei nostre economice și desvoltarei nostre nationale.

Comisiunea este dara de parere că resolutiunile prezentate corespondu preingrigiriloru generale, și pentru acést'a în acceptarea unei solutiuni specifice a acestei probleme redutabile

le recomanda pe unele din remediile apropiate acestui reu.

1. A se cere de la camera fondurile cutiloru satesci deposite la cassierile generale și a se pune la dispozițiunea consilielu județiane pentru a formá antaiulu fondu alu unor banci de județie.

2. A se cere de la guvern ca jidanii se nu póta lua anteprisede publice și arende de ale statulu.

3. A se cere de la guvern și de la camera întrebuintiarea de medilóce mai eficace pentru paz'a granitiloru, spre a împedecá navalirea vagabandagiulu jidanescu în țera.

4. A se cere de la guvern și de la camera nearendarea ocneloru, vamiloru și poduriloru.

5. A se aréta guvernulu că ideia ce a emisu pentru colonizarea Bassarabiei cu vagabondii judani este fatale natiunitati, este lovitória legiloru și constitutiunei.

6. A se cere de la guvern netolerarea siederu jidaniloru prin comunel rurale.

7. Reglementarea debitulu de beuturi spirituoase prin autoritatile comunelu; pe unde tavernel acestui trafic au adiunsu a fi unu cuibu de demoralizare și de exploatăria camatarica.

Adunarea s'a finitu între aplausele numerosiloru membri. Fiitóri'a adunare generala va fi la 20 sept. 1870 în urbea Botosiani.

Cursurile la bură de Viena.

(Dupa inscintiaru telegraficu din 22 Decembru.)

Imprum. de statu convertatu cu 5 % 59.90 Imprum. natiunalu 70.40. Actiunile de creditu 254.—; — sortiurulu din 1860: 96.40; sortiurulu din 1864: 117.—; Oblegatiunel desarscarinulu de pamentu, cele ung. 79.45; bannice 78.—; transilv. 76.— bucovin. 74.50 argintulu 121.50; galbenii 5.82; napoleonii 9.86.

Concursu

Se publica pentru vacant'a parochia gr. or. din Milova, cottulu Aradulu protopresviteratulu Totvaradia, care stă din 90 numere de case; — unde 65 numere platescu 2 fl v. a., de o casa la anu, și 25 numere 1 fl 20 cr. v. a. cortelu liberu, cu gradina de legume: pe langa aceea accidentele Stolare, de după împlinindele functiuni preotiesti; — mai pe largu despre tôte se-va poté întielege recurentulu după ce va esi în fati'a loculu.

Doritorii de a congurge, vor avé a-si trimite recursurile instruate conformu „Statutulu“ contra comitetulu parochialu din Milova — posta ultima Conopu. fiindu alegerea de preotu otaritu a se ținé în 21 Decembru st. v. 1869.

Milova, 30 Noembru 1869.

Cu aprobarea dlui protopopu tractnalu Ioanu Belesiu.

(3—3) Comitétulu parochialu.

Concursu

Parochi'a de B. Salisce (Comit. Biharei, Prot. Meziadului) devenindu vacanta; pentru imperéa postulu de parochu în urmărea avutei contielegeri cu protopopulu respectivu, se deschide concursu.

Emolumentele împreunate cu acést'a parochia sunt: pamentu aratoriului de 1. cubulu și 1/2 semenatura. 1/2 mesura de grâu biru dela fie-care numeru, și stólele legali.

Doritorii de a concurge se-si tramitia la comitetulu subscrisu recoursele instruite conformu despusetiuniloru statutulu organicu celu multu pana în diu'a sinodulu electoralu, adeca pana la 14/26. Decembru a. c.

Datu în B. Salisce în 22 Nov. 4 Dec.

(3—3) (11) Comitétulu parochialu.

Concursu

Carele se escrie pentru unu postu de capelanu langa doi Parochii din comit'a Drautiu, Protopopiatulu Vilagosulu, — carele e dotatu din partea unui parochu cu 2/4 sesiune de pamentu aratoriului, și jumetate venitul din stola și biru — éra din partea celu laltu parochu cu 1/4 sesiune de pamentu aratoriului, și din venitul

stolaru și biru 1/3, — ambe parochiel stau din 245 de case. —

Doritorii de a ocupa acést'a capelania, sunt avisati a-si trimite recursurile instruate conformu „statutulu organicu“ contra Comitetulu parochialu din Drautiu. posta ultima Pancota — pana în 15 lunei lui Decembru a. c.

Drautiu, 27 Noembru 1869.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: Nicolae Beldea, Administratoriu Protopresvi. (3—3) (9)

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de docente la scóla romana din comit'a montana Moravica (ocna de fern) se escrie concursu pana în finea lui Ianuariu 1870.

- Emolumentele sunt:
- Salariu anualu . . . . . 126 fl. —
  - Pausialu pentru scrisori . . . 4 „ 20
  - „ pentru lemne . . . . . 6 „ 30
  - Honorariu pentru scóla de domineca . . . . . 8 „ 40

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt provocati a-si trimite recoursele lor pana în 31 Ianuariu la „suprema Administratiune montana“ în Reschitza, accludiendu urmátorele documinte:

1. Estrasu de botezu.
2. Testimoniu despre absolvarea studiulu pedagogice.

3. Atestatu despre ocupatiunea de pana acum, și despre portarea morala.

Pre langa limb'a romana, se postesce și sciinti'a limbéi germane. (3—3) (20)

De la suprem'a Administratiune montana.

Reschitza, 8. Decembr. 1869.

Concursu

Pentru statiunea invetiatorésca d'in Bait'a (Rézbánya) cu carea sunt împreunate urmátoriele emoluminte:

1. Salariu anualu 74 fl. 26 cr. v. a. 2. pentru 3 stangeni de lemne □ pentru persón'a invetiatoriulu, cari se solvescu în bani cu 9 fl. 46 cr. v. a. 3. pentru 3, cubule de grâu, care se solvescu în bani, cu 17. fl. 85 cr. v. a. 4. dela comuna pentru 2 stangeni 5 fl. v. a. 5. pe partea scólei 4. stargeni da lemne.

Doritorii de a ocupa acestu postu, vor primite recoursele lor cu documintele necesarie cátra subscrisulu comitetu pan în 14.26 Jan. 1870.

Bait'a, (Rézbánya) 23 nov. 5. opt. 1869.

In numele comitetulu paroch.

Nicolau Popovicu m. p. presied. com.

Mihailu Coroianu m. p. notariu.

1—3 Cu scirea mea: Georgiu Vasilevicu protop. Beiusiulu și insp. de scóle.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante gr. or. din Crivobara'a, protopresviteratulu Lipovei statătória din 115. numere de case, și cu folosirea unei sesiuni de pamentu, și a veniturulu stolarie, — subscrisulu comitetu, după avut'a întielegere cu d. protopresviteru districtualu, prin acést'a escrie concursu, avendu aspiranti'a a tramite recoursele provediute cu recerintiele §-lui 13 din statutulu organicu, pana în 20. Decembre s. v. a. c. contra dlui protopresviteru Ioane Tieranu la Lipov'a.

Crivobara în 1. Decembre 1869.

(1—3) Comitétulu parochialu.

Concursu

se deschide, pana la 15 jan. 1870 n., pentru parochi'a Hersesci, în prtpopiatulu Beiusiulu. Emoluminte: 1 fl. v. a. dela fie-care casa (sunt 60 de case) și stólele îndatinate. Doritorii si-vor adresa recoursele, întru întielesulu Statutulu Organ., la Comitétulu parochialu. (1—2) G. Vasilevicu, protopopu.

RESPUNSURI: Dloru pedag. în Ar. Daca am respinsu acuzarea, suntemu dispensati d'a publica escusarea.

„Sanții la inchisóre.“ Nu ni-ati spusu pentru ce s'a întemplantu?